

Tax & Legal View

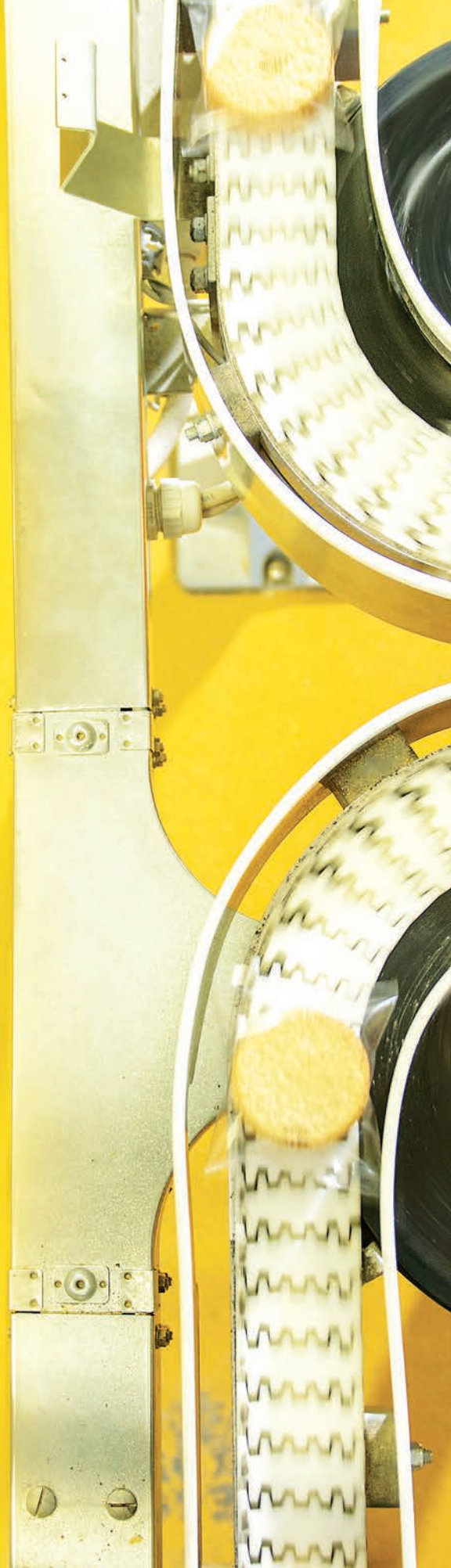
Verotarkastus uudistuu

EU:n uusi tullilainsäädäntö
vihdoin voimaan

Yrityskauppajuridiikka
on enemmän kuin mitä
kauppakirjassa lukee

KPMG:n asiakaslehti 1/2016

Sisällys

- 4 Pääkirjoitus – Jukka-Pekka Kankaanpää
- 6 Verotarkastuksen uudistuksista – Timo Partanen
- 9 Kiinteän toimipaikan muodostuminen edustajan välityksellä – Henri Lyyski
- 12 Työnantajan kustantama koulutus – veronalaista vai verovapaata? – Johanna Laukkanen
- 16 EU:n uusi tullilainsäädäntö vihdoin voimaan – Matti Alpua
- 17 Ajankohtaista
- 18 Yrityskauppajuridiikka on enemmän kuin mitä kauppakirjassa lukee – Juha Koivula
- 21 Concept of immovable property for VAT purposes to be revised in 2017 – Andreas Johansson
- 23 Siirtohinnoittelun dokumentointia koskevat säännökset uudistuvat – Maiju Lempinen & Jarno Mäkelä
- 26 KHO:n tuoreet veronkorotusratkaisut ja verohallinnon ensireaktio – riidat jatkuvat? – Vesa Paronen
- 29 KPMG Suomen vero- ja lakipalvelut 30 vuotta – Timo Torkkel
- 32 Osaajat esille – Annukka Mannerkoski
- 34 Får jag läsa mina anställdas e-post? – Jessica Brander

Julkaisija KPMG Oy Ab | PL 1037 | 00101 Helsinki | puh. 020 760 3000 | www.kpmg.fi | etunimi.sukunimi@kpmg.fi
Osoitteenmuutokset ja tilaukset tax@kpmg.fi **Päätoimittaja** Jukka-Pekka Kankaanpää **Toimitussihteeri** Anita Lidman
Ulkoasu ja taitto Adverbi **Painopaikka** Uusimaa
[Facebook](#) kpmgfinland [LinkedIn](#) KPMG Finland [Twitter](#) KPMG Finland [YouTube](#) KPMG Finland

© 2016 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved. Printed in Finland.

The views and opinions expressed herein are those of the interviewees/authors and do not necessarily represent the views and opinions of KPMG (KPMG Oy Ab).

The KPMG name, logo and "cutting through complexity" are registered trademarks or trademarks of KPMG International Cooperative, a Swiss entity.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

Tulevaisuutta kohti asiakkaiden tarpeita tunnistaen

Verohallinto on uudistanut viime vuosina verotarkastuksiin liittyvää prosessiaan muun muassa kuulemismenettelyn ja verotarkastuksen yhteydessä annettavien raporttien osalta.

Uudistusten tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa verotarkastuksia ja muuttaa niitä ohjaavimmiksi. Tavoitteet ovat kannattavia, mutta uudistukset ovat tuoneet mukanaan myös erityisesti verovelvollisten oikeusturvaan liittyviä haasteita. Verotarkastusprosessin uudistuksista ja niihin liittyvistä ongelmista kerrotaan tässä lehdessä enemmän Timo Partasen artikkelissa.

Tulliasioden hyvä osaaminen on kansainvälistä liiketoimintaa harjoittaville yrityksille jatkossa entistä tärkeämpää. Pitkään valmistellun Euroopan tullilainsäädännön soveltaminen alkaa toukokuussa 2016. Uudistus tuo muutoksia kaikkiin tullitoimenpiteisiin. Hyvin tulliasiansa osaaville, niin sanotun AEO-valtuutuksen saaneille yrityksille on luvassa aiempaa enemmän helpotuksia.

Matti Alpua kertoo artikkelissaan, mitä muutoksia tulliuudistuksesta seuraa.

Vero- ja lakipalvelumme täyttävät 30 vuotta

Vuonna 1986 perustettiin organisaatio-uudistuksen yhteydessä KPMG:n vero- ja lakitoimisto, joka aloitti toimintansa kahden asiantuntijan voimin. Nyt vuosikymmeniä myöhemmin vero- ja lakipalveluissamme työskentelee 160 veroasiantuntijaa sekä 40 lakimiestä ympäri Suomea. Nyt 30-vuotismerkkipäivää juhlistaessamme palvelumme perustuvat vankkaan vero- ja kirjanpitolainsäädännön, juridiikan ja talouden osaamiseen.

Katseemme on menestyksekkäästä historiasta huolimatta vahvasti tulevaisuudessa. Rakennamme tulevaisuutta jatkuvasti tunnistamalla ja ennakoimalla asiakkaidemme tarpeita sekä innovoimalla

uusia palveluja asiakkaidemme hyödynnettäviksi. Uskomme, että laaja-alainen osaaminen ja työskentely tinkimättömällä asenteella luovat vankkumattoman pohjan hyvälle asiakaspalvelulle myös tulevana vuosikymmeninä.

Antoisia lukuhetkiä!

Päätoimittaja

Jukka-Pekka Kankaanpää
p. 020 760 3527
jukka-pekka.kankaanpaa@kpmg.fi

Verotarkastuksen uudistuksista

Verohallinto on viime vuosina uudistanut verotarkastuksiin liittyviä käytäntöjä. Uudistukset ovat lisänneet verotarkastusten määriä ja monipuolistaneet verotarkastuksen toteutustapoja.

Teksti **Timo Partanen**

Yrityksille uudistukset ovat luo-
neet uusia verotarkastuksiin liit-
tyviä haasteita sekä käytännös-
sä heikentäneet oikeusturvaa
verotarkastusprosessissa.

Uudistunut verotarkastusprosessi

Vuoden 2014 lopussa Verohallinto teki päätökset merkittävistä verotarkastusten kuulemismenettelyä koskevista uudistuksista. Uudistusten vaikutukset ovat alkaneet näkyä verotarkastuksissa viime vuoden aikana. Entisessä kuulemismenettelyssä yritykselle lähetettiin verotarkastuksen jälkeen alustava verotarkastuskertomus, joka sisälsi verotarkastukseen liittyvät verotusesitykset ja ohjaukset. Yritykset saivat antaa vastineen alustavaan verotarkastuskertomukseen. Vastineen jälkeen verotarkastajat laativat niin sanotun varsinaisen verotarkastuskertomuksen, johon yritykset saivat vielä antaa erillisen vastineen verotuspäätöksen tekijän kuullessa verovelvollista ennen verotusesitysten maksuunpanemista tai hylkäämistä.

Osana vuoden 2014 kuulemismenettelyn uudistusta alustavasta verotarkastuskertomuksesta luovuttiin. Nykyisessä menettelyssä on lähtökohtana, että yritykselle lähetetään verotarkastuksen jälkeen vain selvityspyyntö, johon annettua vastauksen jälkeen verotarkastajat laativat verotarkastuskertomuksen. Viime vuoden aikana on kuitenkin tullut esiin tilanteita, joissa yritykselle ei ole lähetetty selvityspyyntöä ennen verotarkastuskertomuksen laatimista. Lähetetyt selvityspyyntö eivät läheskään aina ole sisältäneet verotusesityksiä tai muita verotarkastajien kannanottoja mahdollisiin

virheisiin. Aiemmista alustavista verotarkastuskertomuksista poiketen ne ovat pääsääntöisesti selvityspyyntöjä, joilla on vain esitetty yrityksille kirjallisia lisäkysymyksiä. Varsinaiset verotusesitykset on usein esitetty vasta verotarkastuskertomuksessa, joten yritys pääsee tosiasiaa kommentoimaan verotarkastajien näkemyksiä vasta verotarkastuskertomukseen antamassaan vastineessa. Aiemmasta menettelystä poiketen verovelvollisen vastine ei mene suoraan verotuspäätöksen tekijälle. Verotarkastajat antavat yritysten vastineista vielä omat lausuntonsa, ennen kuin asia siirretään verotuspäätöksen tekijälle. Yritys ei voi kuitenkaan enää kommentoida tätä verotarkastajien lausuntoa.

Uusi menettely ei ongelmaton

Verotarkastuksen kohteeksi joutuneen yrityksen ja sen osakkaiden oikeusturvan kannalta uusi menettely ei ole ongelmaton. Uusi malli muuttaa verotarkastuksen kuulemismenettelyä olennaisesti, sillä se antaa verotarkastajille ”viimeisen sanan” verotusesityksistä. Käytännössä yritysten vaikutusmahdollisuus verotarkastuksella tehtäviin verotusesityksiin siis heikkenee, kun verovelvolliselle osoitetut kuulemiskerrat vähenevät. Olennaisempi muutos on kuitenkin se, ettei yritys voi enää kommentoida verotarkastajien viimeistä lausuntoa. Menettely onkin jo johtanut muun muassa tilanteisiin, joissa verotarkastajat ovat lausunnossaan esittäneet täysin uusia perusteluja verotusesityksilleen tai jopa kokonaan vaihtaneet säännöksiä, joihin tehdyt verotusesitykset perustuvat. ►

Uusi malli muuttaa verotarkastuksen kuulemismenettelyä olennaisesti, sillä se antaa verotarkastajille ”viimeisen sanan” verotusesityksistä.

Uudistunut kuulemismenettely koskee verotarkastuksen kohteena olevan yrityksen ja sen osakkaiden verotusta kaikkien verolajien osalta.

Yrityksen palkansaajia kuitenkin kuullaan heidän henkilökohtaiseen verotukseen tehtyjen esitysten osalta ennen verotuspäätöksen tekemistä. Kuulemismahdollisuuksien vähenemisen takia onkin entistä tärkeämpää olla asiantuntijaan yhteydessä jo siinä vaiheessa, kun verotarkastajat ensimmäisen kerran ottavat yhteyttä. Tällöin yrityksen oma näkemys asioista saadaan tuotua ajoissa ja oikealla tavalla esiin.

Uudet verotarkastuskäytännöt

Kuulemismenettelyn lisäksi Verohallinto on uudistanut myös verotarkastuskäytäntöjään. Verotarkastuksia on ainakin Verohallinnon mukaan muutettu reaaliaikaisempaan ja ohjaavampaan suuntaan, sekä vastuuta virheiden korjaamisista on siirretty yrityksille. Reaaliaikaistamisella tarkoitetaan esimerkiksi viimeisen päätyneen verovuoden tai kuluven tilikauden verotuksen tarkastamista.

Lähtökohtaisesti ohjaavampaa lähestymistapaa voidaan pitää verovelvollisen kannalta hyvänä asiana. Jos pienistä inhimillisistä erehdyksistä ei enää tehdä maksuunpanoja, säästytään verotusesityksiltä, joissa veronkorotukset ja viivästyseuraamukset muodostuvat nopeasti suuremmiksi kuin veronsaajan menettämän veron määrä on ollut alun perin. Näin yritys voi korjata toimintaansa jatkossa, mutta täysin ongelmaton ei tämäkään käytäntö ole. Verovelvollisen ollessa eri mieltä verotarkastajien antamasta ohjauksesta hänellä ei ole asiasta valituskelpoista päätöstä, johon voisi hakea muutosta. Läheskään aina ei verovelvollinen ole edes voinut antaa vastinetta verotarkastajien antamaan ohjaukseen. Verohallinto puolestaan tulkitsee verotarkastuskertomukselle kirjoitetun ohjauksen yritystä sitovaksi.

Verovelvollisen ollessa eri mieltä verotarkastajien antamasta ohjauksesta hänellä ei ole asiasta valituskelpoista päätöstä johon voisi hakea muutosta.

Valtaosa perinteisiä verotarkastuksia

Reaaliaikaisesta ja ohjaavasta tavoitteesta huolimatta valtaosa verotarkastuksista on kokemuksemme mukaan edelleen ”perinteisen mallin” mukaisia verotarkastuksia. Näissä verotarkastuksissa tarkastetaan viimeisimpien verovuosien osalta yrityksen tuloverotukseen, arvonlisäverotukseen ja ennakoperintään liittyvät kysymykset. Tarvittaessa tarkastetaan myös muihin verolajeihin, kuten varainsiirtoverotukseen liittyvät kysymykset sekä yrityksen osakkaiden verotukselliset asiat. Lisäksi reaaliaikaisuudesta ja ohjaavuudesta huolimatta tulee jatkuvasti vastaan verotarkastuksia, joissa on puututtu yrityksen virheisiin koko mahdolliselta jälkiverotusajalta. Esimerkiksi tuloverotuksen osalta tämä tarkoittaa viiden viimeisimmän toimitetun verovuoden verotuksen oikaisua.

Verotarkastuksilla kerätään myös vertailutietoa

Uusina käytäntöinä esiin ovat nousseet myös erilaiset verotarkastukset, jotka

eivät vaikuta yrityksen maksamien verojen määrään, vaan joilla pyritään esimerkiksi tarkistamaan erilaisten ilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä tai keräämään vertailutietoja muista verovelvollisista kuin itse tarkastuskohteesta. Ilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä koskevia verotarkastuksia ovat olleet esimerkiksi rakentamisen tiedonantovelvollisuutta koskevat tarkastukset. Niillä ei sinällään ole vaikutusta veronkertymään, mutta ne voivat olla yrityksille laajan selvitystyön takia erittäin työläitä. Lisäksi kyseisissä tarkastuksissa havaituista ilmoitusvirheistä voi joka tapauksessa seurata suuret laiminlyöntimaksut. Toisena esimerkkinä voidaan mainita kuitinantovelvollisuuden valvontaan liittyvät tarkastukset, joissa myös on määrätty laiminlyöntimaksuja. Myös erilaiset vertailutietotarkastukset ovat yleistyneet viime vuosina. Näissä verotarkastustoimia ei kohdisteta tarkastuskohteen omaan verotukseen, vaan niissä kerätään tietoa esimerkiksi tarkastuskohteen asiakkaita. ■

Lisätietoja

Timo Partanen | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3318
timo.partanen@kpmg.fi

Kiinteän toimipaikan muodostuminen edustajan välityksellä

OECD:n käynnistämän Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) -projektin seitsemäs toimenpide pyrkii ehkäisemään kiinteiden toimipaikkojen keinotekoista välttelyä komissionäärijärjestelyjen kautta.

Teksti **Henri Lyyski**

Seitsemannen toimenpiteen edustajia koskevat muutosehdotukset vaikuttaisivat etenkin komissionäärijärjestelyihin, ja muutosten seurauksena epäitsenäisen edustajan määritelmän soveltamisala laajenisi huomattavasti. Muutokset ovat osa multilateraalista instrumenttia, jota koskevien neuvotteluiden on tarkoitus päättyä joulukuussa 2016. Toimenpiteessä esitellyjä muutosehdotuksia on jo alettu soveltaa käytännössä esimerkiksi Saksan ja Australian välisessä verosopimuksessa.

Suomen verosopimukset perustuvat pääosin OECD:n malliverosopimukseen, jossa edustajat on jaettu kahteen kategoriaan:

- 5.5 artiklan epäitsenäisiin edustajiin
- 5.6 artiklan itsenäisiin edustajiin.

Artiklan 5.5 mukaan epäitsenäinen edustaja toimii päämiehensä puolesta ja käyt-

tää oikeuttaan solmia sopimuksia päämiehen nimissä tavanomaisesti. Malliverosopimuksen kommentaariin lisättiin vuonna 1994 kohta, jonka mukaan kiinteä toimipaikka voi muodostua, vaikka sopimukset eivät olisi päämiehen nimissä, jos ne kuitenkin sitovat päämiestä. Kommentaarissa ei ole täsmennetty sitä, mitä sitovuudella tarkoitetaan.

Sitovuutta onkin kansainvälisessä oikeus- ja verotuskäytännössä arvioitu sekä juridisesta että taloudellisesta näkökulmasta. Esimerkiksi Norjan ja Ranskan veroviranomaiset ovat tulkinneet sitovuuden tarkoittavan taloudellisiin ja tosi-seikkoihin perustuvaa sitovuutta. Norjan ja Ranskan ylimmät oikeusasteet ovat kuitenkin edellyttäneet verosopimusten sanamuodonmukaista tulkintaa ja sopimusten oikeudellista sitovuutta. Näin ollen päämiehen ja kolmannen osapuolen välille on pitänyt syntyä juridisesti ►

sitova sopimussuhde, jotta kiinteä toimipaikka voisi muodostua.

Komissionäarit myyvät päämiehen omistamia tuotteita ja palveluja omista nimissään. Näin ollen komissionäarin solmimat sopimukset eivät sido juridisesti päämiestä eikä kiinteää toimipaikkaa muodostu. Monikansalliset yritykset ovat uudelleenorganisoineet toimintojaan vastaamaan komissionäärijärjestelyjä, minkä tarkoituksena on BEPS-projektin mukaan ollut kiinteän toimipaikan keinotekoinen välttely, kun päämies on todellisuudessa kontrolloinut komissionääriä.

Epäitsenäiset edustajat ja BEPS

Lähtökohtana voisi pitää malliverosopimuksen kommentaarin kohtaa, jonka mukaan kiinteä toimipaikka muodostuu, jos edustaja sitoo päämiehensä verosopimusvaltion elinkeinoelämään riittävässä määrin. Millaisissa tilanteissa tämä edellytys täyttyy?

Kommentaarin mukaan edustajan osallistuminen sopimusneuvotteluihin ei muodosta kiinteää toimipaikkaa, mutta se voi vaikuttaa kokonaisarvioon. BEPS-projektin seitsemäs toimenpide pyrkii kuitenkin laajentamaan 5.5 artiklan soveltamisalaa tilanteisiin, joissa edustajan rooli on sopimusneuvotteluissa merkittävä. Toimenpiteessä ehdotetaan, että kiinteä toimipaikka muodostuisi, jos edustaja toimii yrityksen puolesta ja solmii tavanomaisesti sopimuksia tai on tavanomaisesti pääasiallisessa roolissa sopimusten solmimiseen tähtäävässä toiminnassa, eikä päämies muokkaa merkittävästi näitä sopimuksia ennen niiden solmimista.

Muutoksilla pyritäänkin vahvistamaan artiklan soveltuvuutta tilanteisiin, joissa päämies ei muokkaa edustajan neuvottelemia sopimuksia tai joissa käytetään standardiehtoja. Tällöin kiinteä toimipaikka muodostuisi, vaikka edustaja ei soveltuvan lainsäädännön mukaan solmisi sopimusta, jos edustajan toimet johtavat suoraan sopimuksen solmimiseen. Muutoksen seurauksena kynnys kiinteän toimipaikan muodostumiseen alenisikin esimerkiksi myynnin ja markkinoinnin tukitoimien osalta.

Seitsemännessä toimenpiteessä ehdotetaan myös muutosta, joka pienentäisi sopimusten sitovuuteen liittyvää tulkintaongelmaa tilanteissa, joissa sopimuksia ei solmita päämiehen nimissä. Toimenpiteen mukaan sopimusten;

1. tulee olla yrityksen nimissä,
2. tulee koskea yrityksen omaisuuden tai sen käytettävissä olevan omaisuuden omistusoikeuden tai käyttöoikeuden luovutusta,
3. tulee koskea yrityksen tarjoamia palveluja.

Käytännössä tämä tarkoittaisi, että artikla soveltuisi sekä päämiehen nimissä oleviin sopimuksiin, jotka luovat juridisesti sitovia velvollisuuksia kolmatta osapuolta kohtaan että sopimuksiin, joiden velvoitteet päämies suorittaa,

5.5 artiklan mukaista kiinteää toimipaikkaa toimiessaan itsenäisesti.

Komissionäärijärjestelyt

Malliverosopimuksen 5.6 artiklan mukaan kiinteää toimipaikkaa ei muodostu, jos toimintaa harjoitetaan verosopimusvaltiossa välittäjän, komissionäarin tai muun itsenäisen edustajan välityksellä. Artiklan tarkoituksena on korostaa ja selvittää, että itsenäinen yritys, joka toimii oman liiketoimintansa puitteissa, ei voi muodostaa ulkomaiselle yritykselle kiinteää toimipaikkaa. Malliverosopimuksen kommentaarissa asetetaan itsenäisyydelle kaksi kriteeriä:

- taloudellinen ja juridinen riippumattomuus,
- itsenäisen liiketoiminnan harjoittaminen.

Epäitsenäiset edustajat, joiden toimet rajoittuvat valmisteleviin ja avustaviin toimiin, eivät jatkossakaan muodostaisi kiinteää toimipaikkaa.

vaikka oikeudellinen velvollisuus olisikin edustajalla. Tällaisissa tilanteissa päämies tulisi suorittaa omaisuutensa omistus- tai käyttöoikeuteen tai palveluidensa toimittamiseen liittyvä osuus sopimuksesta, jotta 5.5 artikla voisi soveltua.

Epäitsenäiset edustajat, joiden toimet rajoittuvat valmisteleviin ja avustaviin toimiin, eivät jatkossakaan muodostaisi kiinteää toimipaikkaa. BEPS-projektin seitsemännessä toimenpiteessä kuitenkin korostetaan, että toimien luonteen tulee myös todellisuudessa olla valmistelevia tai avustavia. Seitsemäs toimenpide ei muuttaisi myöskään jälleenmyyjien (distributor) ja alhaisen riskin jälleenmyyjien (low-risk distributor) kohtelua, eivätkä ne edelleenkaan muodostaisi

Seitsemännessä toimenpiteessä ehdotetaan uutta sanamuotoa 5.6 artiklaan, joka muodostuisi kahdesta osasta. Ensimmäisessä määriteltäisiin itsenäinen edustaja ja jälkimmäisessä itsenäisyyden kriteerit. Kommentaarissa korostettaisiin edelleen itsenäisen liiketoiminnan vaatimusta, mutta maininta juridisesta ja taloudellisesta riippuvuudesta poistettaisiin. Lisäksi artiklasta poistettaisiin kokonaan viittaukset välittäjiin ja komissionääreihin, joita on BEPS-projektin mukaan käytetty kiinteän toimipaikan keinotekoisessa välttelystä.

Kommentaarin mukaan edustajan status itsenäisenä on epävarma, jos edustajalla on vain yksi tai muutama päämies koko toimintansa tai muun pitkän

ajanjakson ajan. BEPS-projekti pyrkii tiukentamaan tätä linjaa ja merkittävimpiin muutosehdotuksiin kuuluukin, että edustajaa ei voisi pitää itsenäisenä, jos se toimii ainoastaan yhden tai muutaman päämiehen puolesta, joihin sillä on läheiset suhteet. Suhteen arvioiminen rakentuisi kahdesta osasta:

- 1) Yleisen osan mukaan suhdetta tulisi tarkastella tosiseikkojen ja olosuhteiden kautta, joiden avulla selvitetäisiin kontrolloiko toinen toista tai ovatko päämies ja edustaja saman kontrollin alaisia. Kontrolli voisi siis muodostua todellisista olosuhteista ilman suoraa tai välillistä omistussuhdetta.
- 2) Erityisen osan mukaan kontrolli olisi olemassa ainakin, jos toisella on halussaan joko suoraan tai välillisesti 50 prosenttia osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta tai jos kolmannella henkilöllä on hallussaan suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia sekä edustajan että päämiehen vastaavista.

Kontrollin ja läheisten suhteiden korostamisesta huolimatta seitsemännen toimenpiteen tarkoituksena ei ole muuttaa malliverosopimuksen 5.7 artiklaa, jonka mukaan konsernisuhde ei saa olla määrittävässä asemassa kiinteän toimipaikan muodostumisen arvioinnissa. Kiinteää toimipaikkaa ei siten muodostuisi konserneissa jatkossakaan, jos itsenäisen edustajan kriteerit täyttyvät.

Vaikutukset kansainvälisiin yrityksiin

Mikä muuttuisi ehdotusten toteutuessa? Veroviranomaiset ovat pyrkineet todista-

maan kiinteän toimipaikan muodostumista komissionäärijärjestelyissä. Voimassa oleva malliverosopimus ja sen kommentaari eivät kuitenkaan tue tätä näkemystä esimerkiksi Norjan, Ranskan ja Espanjan korkeimpien oikeusasteiden mukaan. BEPS-projektin muutosehdotusten toteutuessa kiinteän toimipaikan muodostumiselle ei kuitenkaan olisi enää estettä, jos komissionäärin toiminta ei täytä muita itsenäisyyden edellytyksiä.

Komissionäärien lisäksi muutokset vaikuttaisivat myös muihin edustajiin. Merkittävin muutos kohdistuisi edustajan rooliin sopimusneuvotteluissa. Edustajan aktiivinen osallistuminen neuvotteluihin nousisi suurempaan rooliin, jos päämies ei todellisuudessa muuta merkittävästi edustajan neuvottelemia tai vastaanottamia tarjouksia ja sopimuksia. Tulkintakysymyksiä kuitenkin jää, milloin sopimusneuvotteluihin osallistumista voidaan pitää merkittävänä tekijänä.

Seitsemäs toimenpide jättää myös avoimia kysymyksiä

OECD ei julkaissut BEPS-hankkeen lopullisten raporttien yhteydessä ohjeita edustajan kautta muodostuvaan kiinteään toimipaikkaan luetusta tuloista. OECD on ilmoittanut antavansa tästä lisäohjeita ennen joulukuuta 2016, jolloin multilateraalien instrumenttien neuvottelujen tulisi päättyä. Neuvotteluihin osallistuminen ei velvoita valtioita instrumenttien allekirjoittamiseen. Muutosten laajuus selviääkin vasta vuoden lopussa, kun sopimuksen lopullinen sisältö ja allekirjoittavat valtiot selviävät. ■

Lisätietoja

Henri Lyyski | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3485
henri.lyyski@kpmg.fi

Työnantajan kustantama koulutus – veronalaista vai verovapaata?

Verohallinto julkaisi 25.11.2014 päivitetyn ohjeen työnantajan kustantaman koulutuksen verotuksesta. Ohjeessa on käsitelty sitä, milloin työnantajan kustannuksella tapahtuva koulutus on työntekijälle verovapaata ja milloin se katsotaan työntekijälle veronalaiseksi eduksi, palkaksi.

Teksti **Johanna Laukkanen**

Työntekijöiltä vaaditaan alati muuttuvassa työelämässä koko ajan uudenlaisia tieto- ja taitovalmiuksia, joten työnantajat järjestävät ja kustantavat erilaisia koulutuksia jatkuvasti. Työnantajan on kuitenkin huomioitava, että työntekijän puolesta maksettavaa koulutusta pidetään verotuksellisesti joko verovapaana työstä aiheutuvien kustannusten korvauksena tai veronalaisena palkkana. Jälkimmäisessä tapauksessa työnantajan on toimitettava ennakonpidätys ja maksettava lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut. Tässä artikkelissa käsitellään ainoastaan työnantajayritykseen työsuhteessa olevan työntekijän koulutuksen veronalaisuutta. Artikkelissa ei käsitellä säännöksiä koulutusvähennyksestä.

Mitä säännöksiä sovelletaan?

Työnantajan kustantaman koulutuksen verokohtelusta ei ole erityistä verolainsäädäntöä, joten sovellettavaksi tulevat tulon veronalaisuutta koskevat yleiset säännökset.

Veronalaista tuloa on verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saama suoritus, ellei sitä ole erikseen säädetty verovapaaksi. Työsuhteen perusteella saatu palkka on veronalaista ansiotuloa. Mikäli työnantaja korvaa työntekijän elantomenoja, katsotaan korvatut elantomenot palkaksi. Työnantaja voi kuitenkin korvata työntekijälle työstä välittömästi aiheutuneet kustannukset verovapaasti. Koulutusmenot voivat verotuksellisesti olla joko työntekijän elantomenoja tai työhön liittyviä kustannuksia, jotka työnantaja voi maksaa ilman, että ne katsotaan työntekijän palkaksi.

Oikeuskäytännön merkitys

Oikeuskäytännöllä on keskeinen merkitys, kun arvioidaan työnantajan kustantaman koulutuksen veronalaisuutta, sillä varsinaisia säännöksiä koulutuksen veronalaisuudesta ei ole. Merkitystä on sekä työntekijän itse maksamien koulutusmenojen vähennyskelpoisuutta että työnantajan maksamien koulutusmenojen veronalaisuutta koskevilla ratkaisuilla. Jos henkilö saisi itse vähentää koulutuskustannukset ►

henkilökohtaisessa verotuksessaan, ei niistä yleensä syntyisi veronalaista etua työnantajan maksamana. Jos henkilö ei saisi itse vähentää kyseisiä kuluja, lähtökohtaisesti ne olisivat työnantajan maksamina veronalainen etu. Vähennyskelpoisuus ja veronalaisuus eivät kuitenkaan aina vastaa toisiaan. Uusimmassa oikeuskäytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että työnantajan maksamina kustannukset voivat olla verovapaita, vaikka ne eivät työntekijän itsensä maksamina olisikaan vähennyskelpoisia.

Verovapauden edellytyksistä

Lähtökohtana työnantajan kustantaman koulutuksen verovapaudelle on, että koulutus tähtää ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen ja tapahtuu ensisijaisesti työnantajan eduksi. Joissain tapauksissa työntekijä voi samalla saada sellaisia taitoja tai meriittejä, joista voi olla hyötyä toisen työnantajan palveluksessa myöhemmällä työuralla. Jos koulutus kuitenkin tapahtuu nykyisen työnantajan edun vuoksi, ei tällä seikalla ole merkitystä.

Työnantajan määräämään ja maksaman koulutuksen voidaan lähtökohtaisesti katsoa olevan työnantajan eduksi tapahtuvaa koulutusta. Jos koulutus ei kuitenkaan liity työntekijän työtehtäviin, voidaan tämä tulkita siten, että työnantajan tarkoituksena on koulutuksen muodossa tarjota työntekijällä palkaksi katsottava etu. Tapauskohtainen arviointi ratkaisee sen, pidetäänkö koulutusta työnantajan eduksi tapahtuvana vai onko tarkoituksena ollut antaa työntekijälle palkkaan rinnastettava etu.

Tyhjentävää listaa seikoista, jotka määrittävät koulutuksen tapahtuvan työnantajan eduksi, ei voida tehdä. Seikkoja, jotka kuitenkin puoltavat koulutuksen tapahtuvan ensisijaisesti työnantajan eduksi ovat mm.

- koulutuksen aihepiiri liittyy työnantajan toimialaan
- koulutuksen alkaminen työsuhteen aikana
- työnantajan vaikutusmahdollisuudet koulutuksen sisältöön
- työnantaja sopii koulutuksesta suoraan koulutuksen antajan kanssa
- koulutuksen liittyminen työntekijän nykyisiin tai muuttuviin työtehtäviin saman työnantajan tai konsernin palveluksessa
- koulutus edellyttää työntekijän sitoutumista työnantajan palvelukseen koulutuksen ajaksi tai määrääjäksi koulutuksen päätyttyä.

Koulutuksen aloittaminen työnantajan aloitteesta voi puoltaa koulutuksen katsomista työnantajan eduksi tapahtuvaksi, mutta toisaalta työntekijäkin voi esimerkiksi kehityskeskustelussa tehdä aloitteen koulutuksen aloittamisesta. Tämä koulutus voi olla verovapaa muiden verovapauden edellytysten täytyttyä.

Tapauksessa KHO:1989:B:512 sanomalehteä toimittava kirjapainoyhtiö myönsi koulutusstipendejä toimituskuntaansa kuuluville toimittajille heidän ammattitaitonsa ja

urakehityksensä tukemiseksi. Eräs toimittaja oli ollut kuuden viikon mittaisella matkalla Englannissa englannin kielen kursseilla ja samalla perehtynyt oman alansa lehden toimittamiseen. Opintoja varten myönnettyä stipendiä ei pidetty toimittajan veronalaisena tulona.

MBA-tutkinnoista

Erityisesti työnantajan kustantamien MBA-tutkintojen verotuskohtelu herättää kysymyksiä. Mikäli tutkinto antaa lisäpätevyyden muihin kuin nykyisiin työtehtäviin, katsotaan koulutusmenot lähtökohtaisesti elantomenoiksi.

Tapauksessa KHO:2014:88 valtiotieteiden tohtori ei saanut vähentää henkilökohtaisessa verotuksessaan maksamiaan Executive MBA –tutkinnosta johtuneita kuluja. Opinnot kestivät noin kaksi vuotta ja lisäksi hän suoritti Executive Leadership -koulutuksen. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että kysymys oli jatkokoulutuksesta, joka parantaa henkilön asemaa työmarkkinoilla. On huomattava, että kyseessä olivat sangen laajat opinnot, ja henkilö myös vaihtoi työpaikkaa opintojensa jälkeen. Hänen asemansa muuttui yksikönjohtajan ja divisioonan johtajan tehtävistä toisen yrityksen toimitusjohtajaksi.

Tapauksessa KHO:2014:161 kauppatieteiden maisteri, työnantajayrityksen toimitusjohtaja, suoritti DBA-tutkinnon, josta aiheutuvat kulut hänen työnantajansa maksoi. Koulutuksen arvioitiin kestävän 3–5 vuotta. Työntekijä sitoutui maksamaan kahden edellisen vuoden koulutusmaksut työnantajalleen, mikäli hän irtisanoutuisi tehtävästään työnantajasta johtumattomista syistä. Koulutuksen katsottiin tapahtuvan työnantajan intressissä, eikä koulutuksesta katsottu muodostuvan veronalaista palkaksi katsottavaa etuutta.

Peruskoulutus

Työnantaja ei voi korvata työntekijän työtehtävän edellyttämästä peruskoulutuksesta aiheutuneita menoja verovapaasti. Peruskoulutuksesta aiheutuneet kulut ovat lähtökohtaisesti elantomenoja, sillä koulutus tapahtuu työntekijän oman edun vuoksi. Yleissivistävästä koulutuksesta aiheutuneet menot katsotaan poikkeuksetta elantomenoiksi.

Tyypillistä peruskoulutusta ovat peruskoulun ja lukion ohessa ammatilliset perustutkinnot, yliopistoissa ja ammatikorkeakouluissa suoritettavat tutkinnot ja niitä vastaavat ulkomaiset tutkinnot. Myös muut laajemmat opintokokonaisuuudet voivat olla peruskoulutusta. Yksittäiset kurssit tai koulutuspäivät eivät ole peruskoulutusta.

Oikeuskäytännössä on kiinnitetty huomioita työntekijän aiempaan koulutukseen ja työkokemukseen arvioitaessa sitä, onko kyseessä peruskoulutus vai ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävä koulutus. Oikeuskäytäntö on osoittanut, että laajahkoakin lisä- ja täydennyskoulutusta voidaan joissain tapauksissa pitää ammattitaitoa ylläpitävänä ja kehittävä koulutuksena, jos työntekijällä on tehtävän vaatima peruskoulutus jo ennestään.

MBA- ja DBA-tutkintoja ei katsota peruskoulutukseksi, sillä ne eivät kuulu suomalaiseen viralliseen tutkintojärjestelmään.

Ammatillinen täydennyskoulutus

Koulutus, joka auttaa ylläpitämään ja kehittämään työntekijällä olevaa ammattitaitoa, on yleensä lyhytkestoista ja työnantajan rahoittamaa kurssikoulutusta. Lähtökohtaisesti tällaisesta koulutuksesta ei synny veronalaista etua. Jos työntekijä toimii jo alan tehtävissä ja suorittaa siihen liittyvän ammatillisen aikuiskoulutuksen ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon, voidaan lähtökohtaisesti myös tätä pitää ammatillisena täydennyskoulutuksena.

Uralle etenemiseen liittyvä koulutus

Niin sanottuun normaaliin urakehitykseen työnantajan palveluksessa tähtäävä koulutus ei lähtökohtaisesti ole veronalaista. Koulutus, joka liittyy nykyisten työtehtävien kehittämiseen tai niiden muuttumiseen, sekä siirtymiseen nykyisiin työtehtäviin rinnastuviin tehtäviin, on siis verovapaata. Koulutus voi olla verovapaata siinäkin tapauksessa, että työntekijä ylennetään saman työnantajan palveluksessa. Oikeuskäytännön perusteella ei kuitenkaan suoraan voida sanoa, vaikuttaako koulutuksen veronalaisuuteen se, että nimitys ylempään tehtävään tapahtuu samoihin aikoihin koulutuksen alkaessa vai vasta sen jälkeen, kun koulutus on alkanut. Nämä joudutaan aina ratkaisemaan tapauskohtaisesti. Toiseen tehtävään siirtymisen edellytyksenä oleva lisäkoulutus on kuitenkin lähtökohtaisesti veronalaista etua.

Työnantajan selvitysvastuu

Työnantajan velvollisuus on selvittää, ovatko työntekijän koulutuksesta aiheutuneet kustannukset ennakoperintälaissa tarkoitettua palkkaa vai verovapaata työstä aiheutuvien kustannusten korvausta. Palkasta on toimitettava ennakonpidätys ja maksettava lakisääteiset sosiaaliturvamaksut. Työnantajan maksaman koulutuksen veronalaisuuteen sovellettavien säännösten puuttuessa, verotus- ja oikeuskäytännön ollessa kirjavia ja Verohallinnon ohjeiden jokseenkin tulkinnanvaraisia, voi tämä käytännössä osoittautua hankalaksi etenkin laajojen koulutuskokonaisuuksien maksamisen suhteen. Nähtäväksi jää, saadaanko koulutusmenojen korvaamisesta säännöksiä verolakeihin vai joudutaanko jatkossa yhä enemmän ratkaisemaan niiden veronalaisuutta koskevia kysymyksiä korkeimmassa hallinto-oikeudessa asti. ■

Lisätietoja

Johanna Laukkanen | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3190
johanna.laukkanen@kpmg.fi

EU:n uusi tullilainsäädäntö

Euroopan unionin uuden tullilainsäädännön soveltaminen alkaa 1.5.2016.

Teksti **Matti Alpuja**

Vuosikymmenen ajan valmisteltu tullilainsäädäntö koostuu kolmesta perussäädöksestä eli unionin tullikoodeksista, täytäntöönpanoasetuksesta ja delegoidusta asetuksesta, joista kaksi viimeksi mainittua julkaistiin joulukuussa 2015. Kaikki uudistukset eivät kuitenkaan astu voimaan vielä 1.5.2016, vaan niihin liittyy siirtymäaika.

Uudistuksen tavoitteena on alun perin ollut tullilainsäädännön ja tullausprosessien yksinkertaistaminen, mutta kansainvälisessä toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi tavoite on osoittautunut haasteelliseksi. Tätä heijastelee muun muassa se, että unionin tullilainsäädäntö koostuu nyt kolmesta perussäädöksestä aikaisemman kahden asemesta.

Unionin tullilainsäädännön uudistuksen myötä merkittäviä muutoksia on luvassa kaikkiin tullitoimenpiteisiin, kuten lupahallintoasioihin, ilmoitusmenettelyihin, tullimenettelyihin, vakuussäännöksiin ja tulliverotukseen. Ulkomaankauppaa harjoittavat yritykset joutuvatkin aktiivisesti selvittämään uuden lainsäädännön vaikutukset tullausprosesseihinsa.

Luotettaville AEO-yrityksille on luvassa lisää helpotuksia. Vastaavasti niiltä odotetaan hyvää tulliosaamista.

Kiristykksiä tulliverotukseen

Tullausarvoa käytetään unionin alueelle tuotujen tavaroiden arvoperusteisten tullien ja maahantuonnin arvonlisäveron laskentaperusteena.

Lainsäädännöstä poistetaan mahdollisuus käyttää viimeistä edeltäviä kauppahintoja tullausarvon perusteena. Tällöin tulliverotuksen perusteeksi on ilmoitettava se kauppahinta, joka tavarasta maksettiin myydessä se vietäväksi EU:n tullialueelle välittömästi ennen niiden saapumista unionin tullialueelle. Käytännössä tämä johtaa yleensä korkeamman kauppahinnan käyttöön tullausarvon perusteena ja siten korkeampaan tulliveroon maahantuotavasta tavarasta. Viimeistä edeltävää kauppahintaa voidaan kuitenkin käyttää 2017 vuoden loppuun asti, mikäli kauppasopimus on solmittu ennen 18.1.2016.

hintoja tullausarvon perusteena. Tällöin tulliverotuksen perusteeksi on ilmoitettava se kauppahinta, joka tavarasta maksettiin myydessä se vietäväksi EU:n tullialueelle välittömästi ennen niiden saapumista unionin tullialueelle. Käytännössä tämä johtaa yleensä korkeamman kauppahinnan käyttöön tullausarvon perusteena ja siten korkeampaan tulliveroon maahantuotavasta tavarasta. Viimeistä edeltävää kauppahintaa voidaan kuitenkin käyttää 2017 vuoden loppuun asti, mikäli kauppasopimus on solmittu ennen 18.1.2016.

Lain sanamuotoa pidetään kuitenkin epäselvinä niissä tapauksissa, joissa tavaroihin kohdistuu myyntejä sekä ennen että jälkeen niiden saapumisen unionin tullialueelle. Ennen vakiintuneen verotuskäytännön muodostumista perättäisten kauppajen tullausarvokohtelu onkin arvioitava aina tapauskohtaisesti tarpeettoman verorasitteen eliminoimiseksi.

Rojalti- ja lisenssimaksut sisällytetään tullausarvoon, jos ne liittyvät maahantuotaviin tavaroihin ja maksu on suoritettava myynnin edellytyksenä.

vihdoin voimaan

Jatkossa rojaltien ja lisenssimaksujen sisällyttäminen tullausarvoon tulee olemaan entistä kattavampaa, kun myynnin edellytyksen käsitettä laajennetaan ja kaikkia rojalteja ja lisenssimaksuja käsitellään samalla tavoin. Royalti- ja lisenssimaksua pidetään jatkossa tullinalaisena, kun tavaroita ei voi myydä ostajalle, tai ostaja ei voi ostaa niitä maksamatta rojalteja tai lisenssimaksuja lisenssintantajalle. Siten rojaltit ja lisenssimaksut tulee sisällyttää tullausarvon, vaikka ostaja joutuisi maksamaan lisenssimaksun kolmannelle, myyjästä riippumattomalle lisenssintantajalle riippumatta siitä, edellyttääkö tavarantoimittajan myyjä rojalteja tai lisenssimaksua maksettavaksi. Tämä on merkittävä huononnuksena aikaisempaan, sillä kolmannelle taholle maksettavat rojaltimaksut voitiin usein jättää tullausarvon ulkopuolelle.

AEO-asema tarpeen yhä useammille yrityksille

Uuden tullilainsäädännön myötä tulli- ja turvallisuusasiat hyvin osaaville yrityksille tarjotaan etuja ja helpotuksia, mikä tulee todennäköisesti lisäämään yritysten halukkuutta hakeutua AEO (Authorized Economic Operator) eli valtuutetuiksi taloudellisesti toimijoiksi. AEO on Tullin myöntämä asema, joka osoittaa yrityksen täyttävän viranomaisen määrittelemät tullimenettelyihin ja toimitusketjun fyysiseen turvallisuuteen liittyvät vaatimukset. AEO-toimijoille myönnettävät helpotukset ilmoitusmenettelyissä sekä asiakirja- ja tavaratarkastuksissa varmistavat sujuvan tavaraliikenteen, mikä on merkittävä

kilpailuetu kansainvälistä tavarakauppaa käyville yrityksille. AEO-valtuutuksen saaneet yritykset saavat myös taloudellista etua, kun niiden yleisvakuuden määrää voidaan merkittävästi alentaa.

Oma-aloitteinen määrääminen

AEO:lle jatkossa tarjolla olevista yksinkertaistuksista erityisesti mainittakoon keskitetty tulliselvitys sekä mahdollisuus itsetullaukseen eli virallisemmin oma-aloitteiseen määräämiseen. Keskitetyn tulliselvityksen avulla yritys voi antaa tavarantoimittajalle tulliviranomaisille, vaikka tavarat sijaitisivat jossakin muussa jäsenvaltiossa. Oma-aloitteisessa määräämisessä maahantuoja suorittaa itse tullimenettelyyn asettamistoimia mukaan lukien tulliverojen oma-aloitteinen määrittäminen ja tilittäminen valtiolle.

AEO:n merkitys kasvaa kiistatta uuden tullilainsäädännön myötä. Toistaiseksi suomalaiset yritykset eivät ole kokeneet saavansa AEO:sta merkittävää hyötyä, sillä tullitoiminnot ovat suju-neet Suomessa hyvin ilman sitäkin. Uusi tullilainsäädäntö tarjoaa kuitenkin useita etuja ja hyötyjä, joita voivat hyödyntää vain AEO-vaatimukset täyttävät yritykset. Vastaavasti AEO:n ulkopuolelle jättyvät yritykset voivat tulevaisuudessa kohdata haitallisia seuraamuksia esimerkiksi lähetysten viivästymisiä maailman tullirajat ylittävissä tavarakaupassa.

Viimeistään nyt suomalaisten yritysten kannattaa selvittää AEO-aseman tarjoamat mahdollisuudet ja tehdä päätös AEO-aseman hakemisesta. ■

Lisätietoja

Matti Alpua | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3922
matti.alpua@kpmg.fi

Ajankohtaista

KPMG selvitti sukupolvenvaihdosten verotuskäytäntöjä eri maissa

Verotuskohtelulla on voimakas vaikutus perheyrittäjien menestykseen ja kasvuun. KPMG:n kattava kansainvälinen Tax Monitor -tutkimus vertailee sukupolvenvaihdosten verotuskohtelua 42 maassa. Tutkimuksessa tarkastellaan myös korkean verotuksen vaikututusta perheyrittäjien maastamuuttoon.

Tutustu julkaisuun osoitteessa:
www.kpmg.com/fi

Toimivista kannustin- järjestelmistä kilpailuetua

Työntekijöiden toimintaa ohjaavaan, kannustavaan ja sitouttavaan palkitsemiseen on lukuisia vaihtoehtoja. Mitä asioita tulisi huomioida näitä vaihtoehtoja vertailtaessa? Miten sitouttamispyrkimyksistä kannattaa viestiä? Miten työnantajavelvoitteet ja niiden verokohtelu poikkeavat toisistaan? Ota yhteyttä, niin kerromme vinkkejä avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelyjen suunnitteluun. Lisätietoja: marjo.westergard@kpmg.fi

Follow the money

Kassavirtojen ymmärtäminen ja hallinta on yksi yritystoiminnan keskeisimpiä menestystekijöitä. Ennakoimaton maksuvalmiuden heikkeneminen voi johtaa heikentyneisiin toimittaja- ja rahoittajasuhteisiin sekä korkeampiin kustannuksiin. Toisaalta onnistunut kassavirtojen seuranta johtaa kustannustehokkuuden parantumiseen, käyttöpääoman tehostamiseen sekä yrityksen arvon nousuun. Tarjoamme asiantuntijapalveluja niin kassavirtalaskelmien laatimiseen, verifiointiin, analysointiin kuin tehostamistoimenpiteisiin. Näemme, että yrityksen tulokellisuuden ja arvon nostaminen onnistuu seuraamalla rahaa. Lisätietoja: kirsi.adamsson@kpmg.fi

Tutustu uusiin blogikirjoituksiimme!

- Veromoraali – onko verotuksessa koittanut uusi aika?
- Sovitaan paikallisesti
- Onko YT-laki pelkkä koreografia ilman sisältöä?

www.suuntakasvuun.fi

Yrityskauppajuridiikka on enemmän kuin mitä kauppakirjassa lukee

Yrityskauppajuristin näkökulmasta yrityskauppa ei ole vain kauppakirjan pykälien viilausta, vaan onnistunut kauppa edellyttää huolellista juridista pohdintaa ja valmistelua jo ennen, kun juristi tarttuu kynäänsä laatiakseen kauppakirjan.

Teksti **Juha Koivula**

Alla muutamia asioita, joihin käytäntö on opettanut kiinnittämään erityistä huomiota kauppaprosessin sujuvuuden varmistamiseksi.

Älä myy ylimääräistä

Ennen myyntiprosessin käynnistämistä myyjän tulee varmistaa, että kohde on myytävässä kunnossa. Liiketoimintaan kuulumaton omaisuus – jota varsinkin omistajayrittäjien yhtiöihin saattaa kertyä – on hyvä siirtää pois yhtiöstä. Myös kiinteistöt voidaan jakautumisella siirtää omaan kiinteistöosakeyhtiöön, joka jää myyjän omistukseen kohdeyhtiön solmiessa vuokrasopimuksen myyjän kanssa.

Varmista, että tuote on kunnossa

Jokapäiväistä liiketoimintaa hoitaessa tottuu elämään keskeneräisten asioiden ympäröimänä. Kauppaprosessin aloitus

on kuitenkin se vaihe, jolloin kaikki merkittävimmät riskipitoiset avoimet asiat tulisi saada jollain tavalla ratkaistua. Mikäli yhtiöllä on esimerkiksi erääntyviä sopimuksia, ne olisi hyvä saada uudelleen neuvotelluiksi ja allekirjoitetuiksi ennen prosessin käynnistämistä. Mahdolliset rekisteröimättömät immateriaalioikeudet tulisi rekisteröidä ja uhkaavat riidat sopia. Tarvittaessa on hyvä tehdä myyjän due diligence -tarkastus, jotta riskit voidaan havaita ja korjata. Asioiden korjaaminen saattaa viivästyttää myyntiprosessin aloittamista. Jos tarvittavia korjaustoimia ei kuitenkaan tehdä, on sama tai pahempi viivästys edessä prosessin loppupuolella ostajan havaitessa samat ongelmat omassa due diligence -tarkastuksessaan. Tällöin ko. seikat voivat vaikuttaa negatiivisesti kaupan toteutuksen todennäköisyyteen, kauppahintaan tai kaupan muihin ehtoihin. ►

KPMG:n juristien business-lähtöiset näkemykset ja ratkaisuvaihtoehdot liikejuridiikan eri osa-alueilla tukevat liiketoimintaasi.

Myytkö osakkeet vai liiketoiminnan?

Päätökseen siitä, onko kaupan kohteena yhtiön osakekanta vai sen harjoittama liiketoiminta, voi vaikuttaa useampikin asia, mutta kaupan verovaikutukset myyjälle ovat merkittävä tekijä kaupan toteutustapa arvioitaessa. Koska liiketoimintakaupassa siirtyvät vain sovitut erät, voi liiketoimintakauppa olla ostajan näkökulmasta houkutteleva vaihtoehto, mikäli ostaja katsoo due diligence -tarkastuksen perusteella kohdeyhtiössä piilevän sellaisia riskejä, joita hän ei olisi valmis ottamaan vastattavakseen. Tällöin kuitenkin tulee pitää mielessä, että kaikkien liiketoimintaan kuuluvien sopimusten siirtoon tulee saada lupa sopijakumppanilta. Myytävä liiketoiminta voidaan tarvittaessa yhtiöittää myös omaan yhtiöön, jolloin kaupan kohteena ovat osakkeet. Toteutustavan valinta riippuu siis verovaikutuksista sekä harjoitetun liiketoiminnan luonteesta ja siinä piilevistä riskeistä.

Kerro mitä ostat ja miksi ostat

Kun avustan ostajaa yrityskaupassa, ensimmäinen kysymykseni asiakkaalle

on "mitä olet ostamassa ja miksi?". Ostaja saattaa haluta esimerkiksi ostaa lisää liikevaihtoa, uutta tietotaitoa tai kohteen immateriaalioikeuksia. Tämä vaikuttaa puolestaan due diligence -tarkastuksen painotukseen ja laajuuteen ja sen myötä myös transaktiokustannuksiin sekä ostajan kannalta edullisimman kaupan toteutustavan arviointiin. Myös se, miten kauppa rahoitetaan, voi vaikuttaa siihen, millainen on ostajan kannalta tehokkain hankintarakente. Joissain tilanteissa edullisin toteutustapa on perustaa uusi yhtiö, joka hankkii rahoituksen ja ostaa kohdeyhtiön, minkä jälkeen nämä yhtiöt fuusioidaan.

Ja sitten vielä ne asiakirjat

Kun edellä läpikäydyt asiat on saatu asianmukaiseen kuntoon, voidaankin ryhtyä laatimaan dokumentteja. Salassapitosopimus, aiesopimus ja kauppakirja tulevat laadittavaksi vuorollaan ja myös kaikissa niissä on omat kohtansa, joihin käytäntö on opettanut kiinnittämään erityistä huomiota, mutta ne saavat tuonnempana oman artikkelinsa. ■

Lisätietoa

Juha Koivula | Lakipalvelut
p. 020 760 3926
juha.koivula@kpmg.fi

Concept of immovable property for VAT purposes to be revised in 2017

Immovable property transactions often involve significant tax consequences. VAT, in particular, may impact on cash-flow or even constitute an irrecoverable expense increasing the investment cost when the investor is not allowed to recover it in full.

Text **Andreas Johansson**

The current VAT rules system gives Member States significant elbow-room with respect to matters such as how immovable property or the rights in question are defined, the tax treatment of real estate transactions conducted by otherwise VAT exempted parties, taxation of self-supplies of maintenance and other services related immovable property.

Under EU VAT legislation, the place of supply of services connected with immovable property is where the immovable property is located. In order to provide more consistency, effectiveness and certainty to the VAT treatment applied to the supply of services connected with immovable property located within the EU, the Council of the European Union published in the Council Implementing Regulation the definition of concept of immovable property and a non-exhaustive list of examples of transactions identified as services connected with immovable property presented. These rules will be binding and directly applicable in all Member States as of 1 January 2017. ►

Definition of immovable property

According to the new article 13 b of the Implementing Regulation for the application of Directive 2006/112/EC, the following shall be regarded as “immovable property”:

- a) any specific part of the earth, on or below its surface, over which title and possession can be created;
- b) any building or construction fixed to or in the ground above or below sea level which cannot be easily dismantled or moved;
- c) any item that has been installed and makes up an integral part of a building or construction without which the building or construction is incomplete, such as doors, windows, roofs, staircases and lifts;
- d) any item, equipment or machine permanently installed in a building or construction which cannot be moved without destroying or altering the building or construction.

To be considered as “immovable property” under subparagraph (a), two conditions need to be fulfilled. Firstly it must be a specific part of the earth, either on or below its surface and secondly it should be possible to create over it title and possession.

Whereas under subparagraph (b) a building can be defined as a structure with a roof and walls such as a house or factory. The term “construction” has a broader meaning and encompasses structures that do not typically qualify as a building. Constructions may include civil engineering work, such as roads, bridges, airfields and harbors. In order to qualify as “immovable property”, buildings and constructions need to be fixed to or in the ground and should not be capable of being easily dismantled or moved.

Two conditions must simultaneously be fulfilled: the building or construction should 1) be fixed to or in the ground, and 2) it should not be capable of being easily dismantled or moved.

A building or construction can be fixed to or in the ground by different means: by a binding material such as cement, by an attachment such as ropes, chains, bolts or anchors. What will be decisive in considering a building or construction as an immovable property is whether it can or cannot be easily dismantled or moved. The wording “easily dismantled or moved” may create practical difficulties since the word “easily” remains a rather subjective and unspecific concept that may require a case-by-case analysis.

According to subparagraph (c) any item that has been installed in a building or construction is deemed to be immovable property when it makes up an integral part of that building or construction. “Integral” means that without this item the building or construction would be incomplete. Whether items installed should be seen as elements without which a building or construction would be viewed as incomplete will, of course, depend on the nature of the building or construction.

And finally, under subparagraph (d) any item, equipment or machine which is permanently installed in a building or construction is deemed to be immovable property when it cannot be moved without destroying or altering the building or construction. This definition could be the most significant part of the new provision in Finland and in Sweden, since according to current taxation practice the use of even permanently integrated machines or equipment in industrial production or other specific business activity means that such goods are not considered as part of immovable property.

What does this mean in Finland and Sweden?

The scope and definition of the concept of immovable property will continue to be of considerable relevance to the scope of VAT exemption of leasing or letting of immovable property, reverse charge mechanism in the construction sector, Capital Goods Scheme and services connected with immovable property.

The scope and definition of the concept of immovable property in accordance to Article 13 b of the Implementing Regulation will quite probably also cause some changes in the national VAT legislation. Already now it can be said that the concept of immovable property in VAT will be broader than currently, in particular in Finland but also in some extent in Sweden. We recommend therefore that businesses involved in activities connected with immovable property already now prepare for the review and evaluation of the potential consequences on the VAT treatment of such services. ■

Contact

Andreas Johansson | Tax and Legal Services
p. 020 760 3265
andreas.johansson@kpmg.fi

Siirtohinnoittelun dokumentointia koskevat säännökset uudistuvat

Verotuksen oikeudenmukaisuudesta on viime aikoina käyty runsaasti maailmanlaajuisista keskustelua.

Teksti **Maiju Lempinen & Jarno Mäkelä**

Erityistä huomiota on kiinnitetty niihin verosuunnittelumahdollisuuksiin, jotka merkittävästi rapauttavat valtioiden veropohjaa ja siirtävät verotettavaa tuloa kevyen verotuksen maihin. Verohallinnot ovat nimenneet suurimmaksi ongelmaksi kansainvälisten konsernien arvoketjujen läpinäkymättömyyden, jolloin verotettavan tulon jakautumisen arvioiminen on ollut vaikeaa, minkä seurauksena valtiot ovat menettäneet merkittäviä määriä verotuloja. Kansainvälisten suuryritysten aggressiivisen verosuunnittelun torjumiseksi OECD käynnisti BEPS-hankkeen (Base Erosion and Profit Shifting), ►

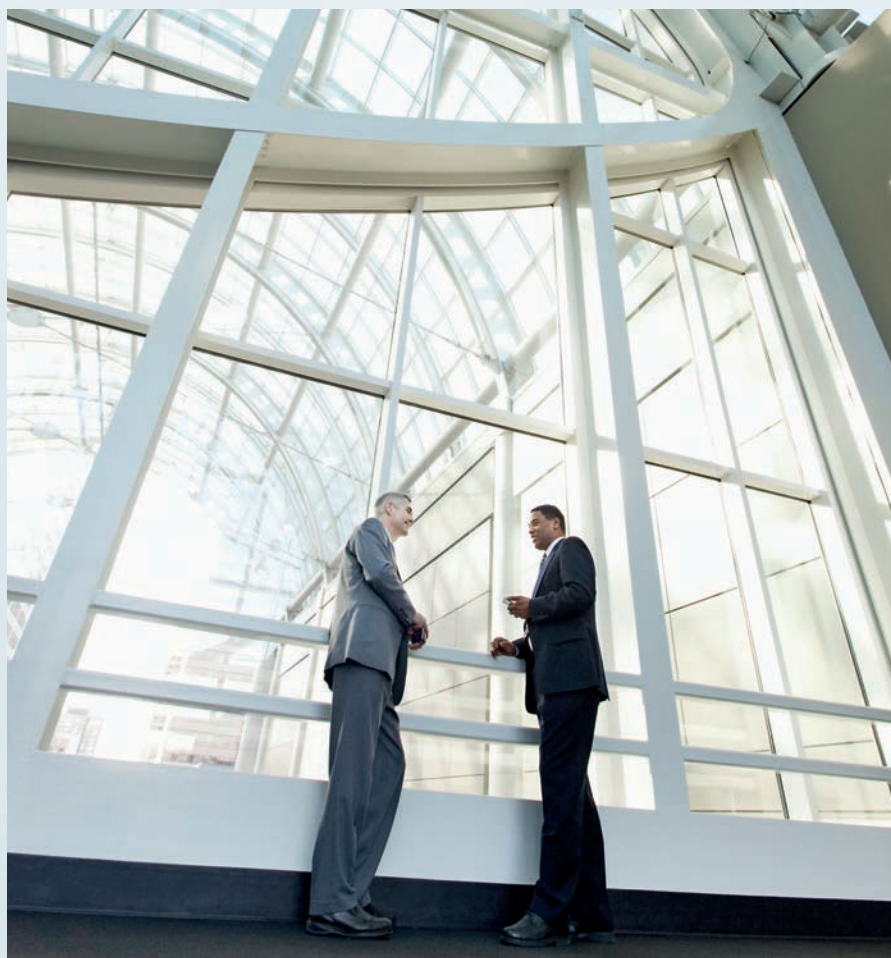
jonka tarkoituksena oli parantaa verovelvollista koskevan tiedon läpinäkyvyyttä verohallintojen ja verovelvollisten välillä. OECD julkaisi 5.10.2015 hankkeen lopulliset raportit 15 toimenpiteen muodossa, joista erityisesti toimenpide 13 asettaa kansainvälisille konserneille uusia dokumentointivaatimuksia. Tämän toimenpide-ehdotuksen seurauksena useissa eri maissa on päätetty muuttaa paikallisia dokumentaatiovaatimuksia OECD:n suositusten mukaisesti.

Valtiovarainministeriö julkaisi 8.12.2015 luonnoksen hallituksen esitykseksi, jossa ehdotetaan muutettavaksi Suomen siirtohinnoitteludokumentointia koskevia säännöksiä. Ehdotettu sääntely vastaa lähes sanatarkasti OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden päivitettyä dokumentointiohjeistusta. Lakiluonnoksessa ehdotetaan merkittäviä muutoksia verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuutta koskevaan sääntelyyn. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuodesta 2017 alkaen.

Dokumentoinnin uusi rakenne

Ehdotuksen mukaan siirtohinnoitteludokumentointi koostuisi jatkossa kahdesta eri osiosta: laajasta koko konsernia koskevasta selvityksestä, eli niin sanotusta master filestä sekä yksittäistä verovelvollista koskevasta local filestä. Tämä dokumentaatorakenne on entuudestaan tuttu EU-tason ohjeistuksesta, jossa *master file* ja *local file* -rakenne esiteltiin jo vuonna 2006 ja on siten ollut käytössä useissa suomalaiskonserneissakin. Kuten aikaisemmin, uudessakaan sääntelyssä ei dokumentoinnilta edellytetä mitään tiettyä määrämukotoa, vaan ainoastaan dokumentoinnin sisältö on määriteltä.

Aikaisempiin dokumentaatiovaatimuksiin verrattuna konsernista esitettävä tietomäärä kasvaa merkittävästi,

kun jatkossa dokumentoinnin tulisi sisältää yksityiskohtaisempaa tietoa konsernin arvoketjusta ja eri konserniyhtiöiden rooleista arvoa tuottavassa toiminnassa, aineettomaan omaisuuteen liittyvästä toiminnasta ja strategioista sekä konsernin rahoitusjärjestelystä. Huomattavaa on, että konsernin pitäisi jatkossa esittää selvitys myös rahoitusjärjestelystä, joita konserniyhtiöillä on riippumattomien, konsernin ulkopuolisten lainantantajien kanssa.

Yksittäistä yhtiötä koskevat tietovaatimukset (*local file*) ovat pitkälti

vastaavat kuin voimassa olevassa lainsäädännössä.

Yritysten kasvava ilmoittamisvelvollisuus

Varsinaisen siirtohinnoitteludokumentation lisäksi ehdotetaan OECD:n toimenpide-esityksen mukaisesti niin sanotun maakohtaisen selvityksen (*country-by-country report*) laatimisvelvollisuuden käyttöönottoa. Tämä olisi merkittävä lisäys isoimpien konsernien raportointivelvollisuuteen.

Laajennetut sisältövaatimukset tulevat todennäköisesti lisäämään yritysten siirtohinnoitteludokumentoinnin laatimisesta aiheutuvia kustannuksia. Jo pelkästään vaadittujen tietojen kerääminen konsernin tietojärjestelmistä voi vaatia paljon aikaa ja osaamista.

Maakohtaisessa selvityksessä edellytetään annettavan yksityiskohtaisia tietoja yrityksen toiminnasta sekä resurssien ja voiton jakautumisesta maakohtaisesti. Verotuksen maakohtainen selvitysvelvollisuus olisi pääsäännön mukaan rajattu koskemaan konsernin ylimpiä emoyhtiöitä, jotka on rekisteröity Suomeen. Lisäksi edellytettäisiin, että konsernin maailmanlaajuinen liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa raportoitavaa kautta edeltävällä tilikaudella.

Konsernin ylin emoyhtiö on velvollinen toimittamaan maakohtaisen selvityksen. Ylimmän emoyhtiön asuinvaltio toimittaisi kyseiset tiedot sen jälkeen automaattisella tietojenvaihdolla valtioille ja oikeusalueille, joita maakohtainen selvitys koskettaa ja joiden kanssa ylimmän emoyhtiön asuinvaltio on solminut asiaa koskevan sopimuksen. Selvityksenanto-velvollisuus edellyttää toimenpiteitä myös konsernin tytäryhtiöiltä. Suomessa sijaitseva tytäryhtiö voisi joutua antamaan maakohtaisen selvityksen siinä tapauksessa, ettei konsernin ylimmällä

emoyhtiöllä ole velvollisuutta laatia vastaavaa selvitystä, tai emoyhtiö asuu maassa, jonka kanssa Suomella ei ole maakohtaista selvitystä koskevaa tietojenvaihtosopimusta tai emoyhtiö ei ole antanut pyydettyä selvitystä. Käytännössä vaatimukset aiheuttaisivat Suomessa toimivalle tytäryhtiölle kohtuuttomia vaatimuksia. Tytäryhtiöllä ei välttämättä ole keinoja saada maakohtaisen selvityksen edellyttämiä tietoja konsernista, mikäli konsernin ylimmällä emoyhtiöllä ei ole tarvetta muutoin kerätä vastaavia tietoja.

Merkittäviä uudistuksia

Ehdotetut muutokset sisältävät merkittäviä uudistuksia Suomen nykyisiin siirtohinnoitteludokumentaatio säännöksiin. Siirtohinnoitteludokumentoinnin sisältövaatimuksia tarkennetaan ja lisätään nykyisiin nähden. Vaikka ehdotettu dokumentaatorakenne (master file ja local file) on joillekin suomalaisillekin konserneille tuttu EU-tason ohjeistuksesta, eroavat nyt ehdotetut siirtohinnoitteludokumentaatio säännökset sisällöllisesti

myös EU:n ohjeistuksesta edellyttäen monilta osin erilaista ja yksityiskohtaisempaa tietoa. Laajennetut sisältövaatimukset tulevat todennäköisesti lisäämään yritysten siirtohinnoitteludokumentoinnin laatimisesta aiheutuvia tietojen kerääminen konsernin tietojärjestelmistä voi vaatia paljon aikaa ja osaamista. Toisaalta on erittäin toivottavaa, että siirtohinnoitteludokumentoinnin rakennetta ja sisältöä koskevat vaatimukset Suomessa ovat mahdollisimman yhdenmukaiset muiden maiden kanssa. Näin varmistetaan että veroviranomaisille eri maissa annettavat tiedot olisivat mahdollisimman yhteneväiset. Tämä myös helpottaisi huomattavasti siirtohinnoitteludokumentoinnin laatimista sekä mahdollisesti alentaisi aiheutuvia kustannuksia. Uudet dokumentointisäännöt tulevat joka tapauksessa muuttamaan monen konsernin siirtohinnoittelun dokumentointikäytäntöjä etenkin uusien vaatimusten tullessa voimaan. ■

Lisätietoja

Maiju Lempinen | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3450
maiju.lempinen@kpmg.fi

Lisätietoja

Jarno Mäkelä | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3858
jarno.makela@kpmg.fi

KHO:n tuoreet veronkorotusratkaisut ja verohallinnon ensireaktio – riidat jatkuvat?

KHO:n ratkaisut edellyttävät vanhan
korotuslinjan kriittistä tarkastelua

Teksti **Vesa Paronen**

Verohallinnon keskeiset linjaukset veronkorotusten perusteista ovat tuottaneet yli kymmenen vuoden ajan yrityksille laajalti kohtuuttomiksi koettuja veronkorotuksia ja hallintotuomioistuimiin asti jatkuneita riitoja. KHO on antanut vuosien varrella tärkeitä ratkaisuja näistä linjauksista (esimerkiksi 2013:36 ja 2014:33). Ratkaisujen sisältämät viestit eivät kuitenkaan ole näkyneet mainittavasti verotuspäätöksissä. Käytännössä verohallinnon peruslinjaukset yrityksille määrättävistä korotuksista ovat oikeuskäytännöstä riippumatta pysyneet samoina. Kynnys korotuksen määräämiselle on ollut hyvin matala ja korotukset ovat päätyneet lähes automaattisesti veronkorotussäännöksen eli VML 32 §:n ankarimpaan kohtaan 3 momenttiin ja samalla nousseet hyvin korkeiksi.

KHO on nyt antanut joukon tärkeitä päätöksiä, jotka kohdistuvat verohallinnon keskeisiin linjauksiin (esimerkiksi julkaistut päätökset 2016:15-16). KHO on korjannut niissä olennaisesti, verovelvollisten hyväksi, eräitä sellaisia linjauksia, joista verohallinto on toistaiseksi pitänyt

tiukasti kiinni. Ne koskevat sitä, milloin veronkorotus voidaan ylipäänsä määrätä, mikä on VML 32 §:n oikea momentti (2 vai 3 – edellisen yläraja on 800 euroa, jälkimmäisellä ei ole rahamääräistä ylärajaa), sekä sitä, mikä on 3 momenttia sovelletessa korotuksen suuruusluokka.

Yrityksille myönteisten tulkintojen vastapainoksi KHO on kallistunut eräissä tärkeissä asioissa verohallinnon kannalle. Toisaalta ratkaisuissa ylipäänsä tuodaan esiin, osoittamatta suoranaisia merkityksiä, monia sellaisia näkökohtia, jotka tulee ottaa huomioon arvioitaessa oikeaa korotustasoa VML 32 § 3 momentin tapauksissa (esimerkiksi korotuksen rahamäärän kohtuullisuuden arviointi). Verohallinnon suhtautuminen näihin on ollut entuudestaan enimmäkseen torjuvaa.

Tuoreet ratkaisut täyttävät hyvin ohjauksen tarvetta, mutta useita tärkeitä asioita jää vielä vaille ratkaisua.

Tuoreimmat KHO:n linjaukset

Keskeisistä KHO:n linjauksista voidaan mainita seuraavat:

- Verovelvolliselle ongelmallisten asioiden selostaminen vapaamuotoisessa liitteessä ei ole ollut aiemmin hyväksyttävää. Nyt KHO on hyväksynyt sen. Oikea luku pääverolomakkeessa ei siis ole veroilmoituksen hyväksyttävyyden mittapuuna.
- Pääverolomakkeessa olevien lukujen on tullut verohallinnon mukaan olla oikeita silloin, kun veroilmoitus annetaan verohallinnolle. Veroilmoituksen oma-aloitteisesta korjaamisesta huolimatta verohallinto on saattanut määrätä satojen tuhansien tai jopa miljoonien eurojen suuruisia veronkorotuksia. KHO on nyt alentanut oma-aloitteisesta korjauksesta huolimatta määrätyn noin kahden miljoonan euron korotuksen 800 euroon soveltaan

VML 32 § 2 momenttia. KHO hyväksyi tässä valittajana olleen yhtiön vaatimuksen. Yhtiö oli vaatinut korotuksen alentamista 800 euroon. Avoimeksi jäi, olisiko KHO poistanut korotuksen, jos sitä olisi vaadittu. Päätöksen 2016:15 muotoilussa on viitteitä tästä, mutta asia on toistaiseksi avoin.

- KHO korostaa velvollisuutta pääverolomakkeen täyttämiseen oikein suhteessa muihin lomakkeisiin (erotuksena vapaamuotoisista liitteistä). Päätöksessä 2016:15 KHO korosti konserniavustuksen ilmoittamistapaa koskevan virheen vakavuutta, kun lomakkeen 6B virheen vastapainona oli lomake 65, jossa oli oikeat tiedot asiasta. KHO piti tällaista virhettä niin vakavana, että veronkorotus tuli määrätä VML 32 §:n 3 momentin nojalla.
- Yleisvaikutelmana on, että KHO on luonut lineaarisen asteikon, joka yhdistää VML 32 §:n 2 ja 3 momentit (VML 32 §:n sanamuodon mukainen tulkinta ei mahdollista tätä).
- KHO korostaa veronkorotusperusteiden kaavamaisuutta asiayhteydessä, jossa on kysymys siitä, mitä veronkorotuksen kytkentä rikosoikeuteen merkitsee yksittäisten tapausten yksilöllisten piirteiden huomioon ottamisen kannalta. Erityisesti verovelvolliseen liittyvien subjektiivisten tekijöiden huomioon ottaminen jää KHO:n tuoreessa linjauksessa selvästi taka-alalle.
- Edelliseen liittyen, VML 32 § 3 momentin mukaisen korotuksen edellytyksenä on törkeä huolimattomuus (ja tahallisuus, mutta siihen ei käytännössä näe turvauduttavan kuin harvoin). Edellä mainittu kaavamainen lähestymistapa näyttää hävittävän kokonaan törkeän huolimattomuuden itsenäisenä tunnusmerkkinä. KHO 2016:15 viittaa selvästi sellaiseen lähestymistapaan, jossa törkeä huolimattomuusvaatimuksen täyttyminen päätellään epäsuorasti siitä, että tapaus on tuotu VML 32 § 3 momentin piiriin sen vakavuudesta syntyneen yleisvaikutelman perusteella.
- KHO painottaa sanktion kaavamaisista puolta ja sitä, että se lähtökohtaisesti arvioidaan 3 momentin tapauksissa prosenttiperusteisesti, siis laskemalla korotus tietynä prosenttina lisätyn tulon tai hyväksymättä jätetyn menon määrästä.
- Toisaalta edellisen vastapainoksi KHO huomauttaa, että myös korotuksen rahamäärä tulee ottaa huomioon. ►

Epäselväksi jää, millaista tasapainoa KHO on tavoitellut kaavamaisien ja yksilöllisten piirteiden välillä.

- KHO luettelee lisäksi joukon näkökohtia, jotka on otettava huomioon säännönmukaisesti. Nämä sisältyvät luonnehdintaan ”yksilölliset olosuhteet”, ja niitä ovat esimerkiksi ”verovelvollisen koko ja luonne”, ”virheen laatu” ja ”verovuoden ja aiempien verovuosien ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä saatu selvitys”.
- Verohallinnon tulkintalinjasta poikkeavana voidaan pitää sitä, että katsoessaan tapauksen kuuluvan VML 32 § 3 momentin piiriin KHO kuitenkin vahvisti päätöksessä 2016:15 korotuksen suuruudeksi 1 prosenttia lisätystä tulosta. Tapauksessa ei ole ollut lieventäviksi katsottuja asianhaaroja, joten korotus näyttää edustavan jonkinlaista standardi- tai perustasoa. Verohallintohan on pitänyt tiukasti kiinni kaavamaisesta 5 prosentin tasosta pääsääntönä, josta vain harvoin poiketaan.

Yleiskuva on siis selvä sikäli, että lähtökohdaksi otettu, prosenttiperusteisuuteen liittyvä kaavamaisuus tosiasiaa lavenee tapausten moninaisille yksityiskohdille oikeutta tekeväksi kokonaisarviointiksi. Jonkin verran ristiriitaisuuden tuntua jää kaavamaisuuden ja yksilöllisten tekijöiden yhteensovittamiseen, koska KHO kuitenkin irtautuu verovelvolliseen liittyvien subjektiivisten tekijöiden tarkastelusta, joka veronkorotuksen rikosoikeuskytkentä huomioon ottaen tuntuisi kuuluvan asiaan.

Verohallinnon reaktiosta

KHO:n päätöksiä koskevassa tiedotteessa verohallinto painottaa tuttuun tapaan sitä, että verovelvollisella yhtiöllä on vastuu veroilmoituksen oikeellisuudesta. Olennainen kysymys kuitenkin on, miten ”vastuu” konkretisoituu. Verohallinto itse on tässä asiassa korostanut yritysten huolellisuusvelvollisuutta (ajatus ”kirjanpitovelvollisen erityisestä huolellisuusvelvollisuudesta”). Sillä on käytännön tapauksissa perusteltu VML 32 § 3 momentin alhainen soveltamiskynnys ja suuret korotukset.

Verohallinto lukee myös tuoreisiin KHO:n päätöksiin ”huolellisuusvelvollisuuden korostamisen” yritysverotuksessa. KHO nostaa kyllä esille huolellisuusvelvoitteeseen vaikuttavana – ja ilmeisesti VML 32 § 3 momenttiin vahvasti viittaavana – sen näkökohdan, että koneellisessa verotuksessa voi jäädä huomaamatta virheitä, koska liitelomakkeet eivät korjaa niitä. Se ei kuitenkaan tarkoita korostettua huolellisuusvelvollisuutta niin, että kaikki yritysverotuksen virheet joutuisivat lähtökohtaisesti erityisen ankaran arvioinnin kohteeksi. KHO:n konkreettinen ratkaisu, 1 prosentin korotus 1.000.000 euron tulonlisäykselle ilman lieventäviä asianhaaroja, ei myöskään tue tällaista näkemystä.

Verohallinnon mukaan päätöksistä ilmenee, että ”pääverolomakkeella on olennainen merkitys yritysverotuksen

toimittamisen perusteena”. Pääverolomakkeen tärkeys on kuitenkin aina ollut selviö, eivätkä tuoreet KHO:n päätökset ole muuttaneet sen merkitystä niin, että sen vuoksi yrityksiä tarkasteltaisiin ankarammin kuin muita verovelvollisryhmiä.

Tiedotteesta puuttuu tärkeitä KHO:n esille nostamia näkökohtia:

1. Tiedotteessa ei ole mainittu KHO:n päätöksen 409/2016 ilmaisemaa periaatteellisesti merkittävää korjausta verohallinnon linjaan eli verovelvollisen oikeutta korjata veroilmoitus oma-aloitteisesti.
2. Tiedotteessa ei ole mainittu KHO:n nyt vahvistamaa oikeutta tuoda ongelmalliseksi koettu asia verotuksen toimittajan tietoon vapaamuotoisella liitteellä.
3. Tiedotteessa ei myöskään mainita niitä yksilöllisiä olosuhteita, jotka KHO:n mukaan kuuluvat systemaattisesti yksittäisten tapausten arviointiin prosenttiperusteisesta kaavamaisuudesta mahdollisesti johtuvien kohtuuttomuuksien välttämiseksi.

On erikoista, että verohallinto katsoo aiheelliseksi sivuuttaa näin tärkeät asiat. Puutteet ja virheet jättävät toispuoleisen kuvan oikeustilasta KHO:n päätösten jälkeen, ja tiedote antaa lähinnä vaikutelman verohallinnon omien linjausten hätiköidystä puolustamisesta (sama tapahtui KHO:n edellisen merkittävän veronkorotuspäätöksen 2014:33 jälkeen). Tarpeellisempaa olisi aihepiiriin vaikeus huomioon ottaen keskittyä punnitsemaan tasapainoisesti, myös verovelvollisille edulliset näkökohdat huomioon ottaen, minkälainen on todellinen oikeustila paljon tärkeää asiaa sisältävien KHO:n ratkaisujen jälkeen. Joka tapauksessa tiedote viittaa vahvasti siihen, että veronkorotuksia koskevat riidat jatkuvat suurelta osin vanhoissa merkeissä. ■

Lisätietoja

Vesa Paronen | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3577
vesa.paronen@kpmg.fi

KPMG Suomen vero- ja lakipalvelut 30 vuotta

KPMG Suomi täyttää tänä vuonna 90 vuotta. Samalla KPMG Suomen vero- ja lakipalvelut täyttävät 30 vuotta.

Teksti **Timo Torkkel**

KPMG:n tai pikemminkin silloisen Widerin vero-osasto perustettiin 1.5.1986. Seuraavassa tiivis katsaus KPMG Suomen vero- ja lakipalvelujen kehitykseen.

Widerin verojaostosta kaikki alkoi

Widerin verojaosto (nykyinen KPMG:n vero- ja lakipalvelut) aloitti toimintansa erillisenä jaostona 1.5.1986. Jaostoon kuului kaksi vero-asiantuntijaa. Näistä KHT Bengt Nyholm oli tullut yhtiön palvelukseen 1982 ja KTM Vesa Kumpulainen oli tullut yhtiön palvelukseen 1986. KHT Bengt Nyholm toimi silloisen verojaoston vetäjänä. Alkujaan verojaoston tehtävänä oli antaa verotukseen liittyvää palvelua yhtiön asiakkaille ja tilintarkastajille. Palvelu käsitti muun ohessa seuraavia osa-alueita:

- EVL, TVL, ennakoperintälaki, liikevaihtoverolaki, leimaverolaki, lahja- ja perintöverolaki. Kansainvälinen verotus. Vero-suunnittelu. Tilinpäätösten tarkastus verotuksen osalta. Avustaminen veroilmoitusten teossa. Verotuspäätösten läpikäynti. Avustaminen vastineiden ja valitusten laadinnassa. Yrityskauppoihin liittyvät vero-ongelmat. Verotusta koskeva tiedottaminen ja sisäinen koulutus. Vero-asioita käsittelevän kirjaston ylläpito. ►

Veropalvelujen kehitys oli 1980-luvulla vielä maltillista. Tultaessa 1990-luvun taitteeseen, veroasiantuntijoita oli noin 10 henkilöä.

Verojaostosta vero- ja lakipalveluihin

Veropalvelujen kehitys vauhdittui 1990-luvulla, erityisesti taloudellisen taantumän taituttua vuosikymmenen jälkimäisellä puoliskolla. Veropalvelujen toiseksi vetäjäksi nimettiin vuonna 1991 KHT Mauri Palvi, ja vuonna 1996 KHT Pauli Salminen.

Aloittaessani 1.4.1997 KPMG:n palveluksessa aloittelevana nuorena veroasiantuntijana, veropalveluissa oli noin 20 asiantuntijaa. Vuosituhannen vaihteeseen tullessa veroasiantuntijoiden lukumäärä oli jo yli 30 henkilöä.

Alkujaan palvelumme liittyivät lähinnä yritysverotukseen ja välilliseen verotukseen. Vuosituhannen vaihteessa yritysverotuksen erityisosa-alue, kansainvälisen yritysverotuksen palvelut kansainväliseen yritysjärjestelyineen nousivat merkittäviksi osa-alueiksi yritysten aktiivisen kansainvälistymisen myötä. Samoin siirtohinnoittelun ensimmäiset laajat toimeksiannot konkretisoituivat.

KLegal osana veropalvelujamme

Tullessa vuoteen 2000 silloiset veropalvelut kokivat muodonmuutoksen. Veropalvelujemme rinnalle tuli myös lakipalvelut – KPMG-ketjun nimeämänä KLegal Oy. KLegal toimi osana veropalvelujamme vuosina 2000–2004. Vuonna 2004 KPMG-ketju teki maailmanlaajuisen päätöksen luopua lakipalveluista. Näin toimimme myös Suomessa.

Lakipalveluista luopumisen jälkeen havaitsimme kuitenkin, että lakipalvelut sopivat erityisen hyvin osaksi veropalvelutarjoamaamme. Esimerkkinä mainittakoon, että suunnittelemme paljon vero-oikeudellisissa toimeksiannoissamme yritysrakenteiden rakennemuutoksia, joissa yritysrakenteiden yhtiöoikeudellinen käytännön toteutus voi tuoda mukanaan asiakkaillemme huomattavia synergiahyötyjä. Vuonna 2006 aikaisempi KLegal, uudelta nimeltään Forum Partners liittyi takaisin osaksi KPMG:n veropalveluja.

Historiallinen merkkipaalu – vero- ja lakipalveluissa 100 asiantuntijaa

Minut nimitettiin KPMG:n veropalveluista vastaavaksi johtajaksi 1.10.2004. Tuolloin meitä oli noin 45 asiantuntijaa.

Palvelujemme kehitys oli ollut vahvaa ennen uutta rooliani. Oli siis paineita miettiä, mistä löytyisi uusia kehityshioita. Tarkemman perehtymisen jälkeen osoittautui, että palveluissamme oli kaikesta huolimatta merkittäviä katvealueita ja uusia mahdollisuuksia. Merkittävimpinä pk-sektorin veropalvelut, kansainvälisen henkilöverotuksen, sosiaaliturvan ja liikkuvuuden palvelut sekä pidemmällä aikavälillä myös lakipalvelut.

Vuonna 2007 asetimme pidemmän aikavälin tavoitteeksi 100 asiantuntijan tiimin. Kovan työn jälkeen saavutimme merkkipaalun vuonna 2008. Tilikauden 30.9.2008 päätteeksi meitä oli 103 asiantuntijaa.

Nykyinen palvelutarjontamme

Alkujaan palvelumme keskittyivät lähinnä yritysverotuksen ja välillisen verotuksen ydinalueisiin. Sittenmin verotuksen osa-alueet ja painopisteet ovat monipuolistuneet, ja niin ovat palvelummekin.

Nykyään yritysverotus voidaan jakaa kotimaiseen ja kansainväliseen yritysverotukseen. Välillinen verotus on tietotekninen, jolloin perinteisen asiantuntijatyön ohella erilaiset data-analyysit ovat tulleet osaksi asiantuntijoiden arkea. Välillinen verotus kattaa paitsi arvonlisäverotuksen, mutta myös esimerkiksi vakuutusmaksuverotuksen, valmisteverotuksen ja tulliverotuksen. Näiden lisäksi kansainväliseen henkilöverotukseen, sosiaaliturvaan ja liikkuvuuteen (People Services) samoin kuin yritysjärjestelyihin (M&A), siirtohinnoitteluun (Transfer Pricing) ja lakisääteisten velvoitteiden hoitoon (Compliance) liittyvät palvelut ovat nousseet merkittäviksi.

Vastaamme kattavasti myös liikejuridiikan haasteisiin

Veropalvelujen rinnalle vahvaksi palvelu-alueeksi ovat muodostuneet juridiset palvelut. Lakipalveluissa painopisteitä ovat muun ohessa yritysjärjestelyt ja -kaupat, sopimusoikeus, työoikeus,

riidanratkaisu ja lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen.

Tänään olemme lähes 200 henkilön vero- ja lakiasiantuntijatiimi

KPMG Suomi palvelee suomalaisia pörssinoteerattuja ja muita suuria yrityksiä, samoin kuin ulkomaisten yritysten suomalaisia tytäryhtiöitä ja sivuliikkeitä. Suomen 100 suurimmasta yrityksestä KPMG Suomen asiakkaita on noin 80 prosenttia. KPMG Suomen vero- ja lakipalvelujen suuret asiakkaat muodostuvat tästä asiakaskentästä.

Tämän lisäksi olemme pitäneet keskiössä palveluhaluamme ja -kykyämme niin pääkaupunkiseudulla kuin muualakin Suomessa toimivassa PK-yrityskentässä. Ensimmäiset muualla kuin pääkaupunkiseudulla olevat asiantuntijamme aloittivat jo 1990-luvulla Turussa ja Tampereella. Tämän jälkeen KPMG:n alueellisissa osaamiskeskuksissamme, itäisessä, keskisessä, läntisessä ja pohjoisessa Suomessa, työskentelevien asiantuntijoidemme määrä on kasvanut merkittävästi. Iso joukko vero- ja lakiasiantuntijoiستamme palvelee asiakkaitamme alueellisissa osaamiskeskuksissa, keskittyen erityisesti pk-yrityskentän vero- ja lakipalveluihin.

Tulevaisuuden näkymiä

Keskustelin hiljan Vaasan yliopiston vero-oikeuden professori Juha Lindgrenin kanssa verotuksen ilmiöistä. Totesimme, että 2000-luvun alun internet-kuplan aikana ajankohtainen teema oli kansainvälistyminen. Tämän jälkeen keskeiseksi teemaksi muodostui internet-kuplan aikana maksettujen, jälkepäin arvioiden ylisuurten hintojen, tappioiden realisoinnit, jotka sittenmin lainsäätäjä lainmuutoksin lopetti. Tätä seurasi finanssikriisiä edeltänyt yritys- ja kiinteistökauppojen buumi. Finanssikriisin jälkeen esille on noussut uusia teemoja, kuten muun muassa EU-vero-oikeus, siirtohinnoittelu sekä uusimpiina OECD:n BEPS-hanke (Base Erosion and Profit Shifting) ja maailman laajuisen raportointivelvoitteiden ulkoistuk-

Näemme, että pystymme tuottamaan asiakkaillemme vielä paljon uutta arvoa lakipalvelujen saralla.

set (Global Compliance Management Services).

Uusimmista teemoista EU-vero-oikeus on näkynyt ennen kaikkea kansainvälisten portfoliosijoitusosinkojen lähdeverotuksessa. Tämä teema varmasti vielä kehittyy, mutta todennäköisesti tasaantuvalla vauhdilla. Siirtohinnoittelu on ollut usean viime vuoden ajan iso asia, ja niin se tulee todennäköisesti olemaan vielä vuosia, kunnes korkein hallinto-oikeus ja/tai valtioiden väliset riitojenratkaisumekanismat luovat kestävä uutta verotuskulttuuria. OECD:n BEPS-hanke ja maailmanlaajuisen raportointivelvoitteiden ulkoistamiset ovat vasta nousussa. Näiden parissa riittää varmasti uutta työsarkaa myös KPMG:n asiantuntijoille lähivuosina.

Lakipalvelut on syytä mainita myös tässä yhteydessä erikseen. Näemme,

että pystymme tuottamaan asiakkaillemme vielä paljon uutta arvoa lakipalvelujen saralla.

Palataan lopuksi vielä KPMG Suomen historian alkuvaiheisiin

KPMG Suomi täyttää tänä vuonna 90 vuotta KPMG:n vero- ja lakipalvelujen täytessä vasta 30 vuotta. Tämä ei tarkoita, etteikö KPMG:llä olisi ollut vero-osaamista jo aikaisemmin.

K. A. Widenius, Edvin Sederholm ja Juho Someri perustivat 12.9.1926 nimeään kantavan tilintarkastustoimiston, joka merkittiin kaupparekisteriin kuukautta myöhemmin. Toimiston perustajilla oli kuitenkin takanaan pitkä kokemus elinkeinoelämässä sekä kaupallisen opetuksen ja hallinnon palveluksessa. Toimiston perustajista K. A. Widenius oli Suomen ensimmäisen, vuoden 1921 tulo- ja omaisuus-

verolain selostajia tiiviillä teoksellaan "Verotuskysymyksiä" vuodelta 1921.

KPMG:n asiantuntijat ovat kirjoittaneet monia väitöskirjoja ja muita ammatillisia kirjoja sekä lukuisia kotimaisia ja ulkomaisia ammatillisia ja tieteellisiä artikkeleita. Luennointi on ollut KPMG:n asiantuntijoille arkea. Meille keskeistä on pitää kiinni K. A. Wideniuksen perinteestä KPMG Suomen johtavana asiantuntijaorganisaationa. ■

Lisätietoja

Timo Torkkel | Vero- ja lakipalvelut
p. 020 760 3370
timo.torkkel@kpmg.fi

KPMG:llä juridiikka ei rajoitu lakiasioihin

Helsinkiläisestä asianajotoimistosta Pariisin kautta KPMG:lle.

Teksti **Annukka Mannerkoski**

Ylioppilaaksi päästyäni lähdin opiskelemaan tuotantotaloutta Teknilliseen korkeakouluun ja oikeustiedettä Helsingin yliopistoon. Opiskeluaikani sain kullannarvoista kokemusta työskennellessäni opiskelijujen lomassa ensin apulaisena asianajotoimistossa ja sen jälkeen vaativimmissa tehtävissä pörssiyrityksen lakiasianosastolla. Oikeustieteellisestä valmistuttuani aloitin helsinkiläisessä asianajotoimistossa ja osallistuin laajasti hyvin erilaisiin toimeksiantoihin. Asianajotoimistoaikana olin vuoden auskultoisessa Loviisan kärjäoikeudessa, jossa lisäjännitystä toi seutukunnan vahva kaksikielisyys, mistä johtuen yli puolet käsittelemistäni asioista ja istuntopäivistä tuli hoitaa ruotsin kielellä. Pian auskultoinnin jälkeen tieni vei Pariisiin yli vuosikymmeneksi. Siellä suoritin kaksivuotisen ranskalaisen yhtiöoikeuden jatkotutkinnon ja päädyin töihin suomalaisen pörssiyrityksen tytäryhtiöön. Pariisissa sain kokea ranskalaisen business-maailman mielenkiintoiset vivahdet ja hierarkian, mutta toisaalta myös ranskalaisten kollegoiden väliset lämpimät suhteet niin työ- kuin vapaa-ajallakin.

Lähes kahdentoista Ranskan vuoden jälkeen palasin Suomeen ja aloitin KPMG:n lakipalveluissa vuonna 2011.

Työskentelen KPMG:n lakipalveluissa pääasiassa erilaisissa julkishallinnon toimeksiantoissa. Erityisenä vastuualueenani ovat julkishallinnon rakennejärjestelyt ja olemmekin toteuttaneet viime vuosina kymmeniä kuntien ja valtion yksiköiden yhtiöittämisä ja tehneet lukuisia yhtiöittämisiin liittyviä selvityksiä. Julkishallinnon rakennejärjestelyjen lisäksi olen tehnyt useita kansainväliseen sopimus-oikeuteen sekä agentti- ja jälleenmyyntisopimuksiin liittyviä toimeksiantoja erityisesti perhe- ja kasvuyrityksille.

KPMG:llä juridiikan toimeksiantoa tarkastellaan aina myös verotuksellisten ja taloudellisten näkökohtien sekä vaikutusten kannalta. Toimeksiantoja toteutetaan erityisosaamisalueet ylittävissä tiimeissä ja juridisen toteutuksen osalta meillä on kokeneita asiantuntijoita laajasti eri oikeudenaloilta, jolloin jokaisesta juridisesta kysymyksestä vastaa paras mahdollinen asiantuntija.

Viihdyn KPMG:llä ennen kaikkea, koska KPMG:llä työtehtävät ovat haasta-

via, mutta työilmapiiri on rento ja joustava. Tiimityö eri alojen asiantuntijoiden kanssa on mielenkiintoista ja palkitsevaa.

Parasta työssäni ovat ehdottomasti mielenkiintoiset ja vaihtelevat asiakasprojektit sekä mukavat työkaverit.

Vastapainoa työlle antaa jo lapsena aloitettu harrastus. Olen pienestä pitäen ollut heppatyttö ja ratsastus on edelleen minulle henkireikä. Nuorempana kilpailin SM- ja maajoukkueetasolla esteratsastuksessa, mutta nykyisin viikonloput kuluvat tyttäreni ja Bobby-ponimme kanssa kilpailuja kiertäessä. Toinen tärkeä harrastus minulle on juoksu. Kotitreenin vastapainoksi olen käynyt silloin tällöin erilaisissa juoksutapahtumissa Suomessa ja muualla Euroopassa. Mieleenpainuvien kisa on ollut Ranskassa juostu Route des 4 chateaux'n puolimarathon, jossa reitti vei läpi neljän renessanssilinnan upeiden puutarhojen. ■

Lisätietoja

Annukka Mannerkoski | Lakipalvelut
p. 020 760 3259
annukka.mannerkoski@kpmg.fi

Får jag läsa mina anställdas e-post?

Arbetsgivarens möjligheter att övervaka och utreda de anställdas aktiviteter på arbetsplatsen regleras strikt i lag.

Text **Jessica Brander**

I regel får arbetsgivaren överse arbetstagarnas elektroniska kommunikation på ett allmänt plan, bl.a. för att upptäcka, förhindra eller utreda missbruk eller tekniska defekter. Vad arbetsgivaren däremot inte får göra är övervaka en enskild arbetstagare eller utföra "stickprovskontroller".

Det bör även observeras att ibruktagandet och användningen av e-post och datanät samt den tekniska övervakningen på arbetsplatsen (t.ex. kameraövervakning och passerkontroll) måste behandlas vid samarbetsförhandlingar med personalen.

Frågan lyder hur och under vilka förutsättningar arbetsgivaren är berättigad att övervaka de anställdas aktiviteter på arbetsplatsen i elektronisk väg?

Internet

En arbetstagare som bläddrar igenom internetsidor ägnar sig åt elektronisk kommunikation och omfattas således av skyddet för konfidentiell kommunikation. En stark huvudregel är att arbetsgivaren inte får befatta sig med innehållet i arbetstagarens elektroniska kommunikation. Arbetsgivaren får övervaka arbetstagarnas webbaktiviteter på ett allmänt plan, dock inte följa med en enskild arbetstagares förhållanden (t.ex. utreda

vilka webbplatser arbetstagaren besökt på arbetsplatsen). Arbetsgivaren kan dock i teknisk väg blockera tillträdet till vissa utvalda webbsidor, förutsatt att förbudet gäller samtliga anställda.

E-post

Som utgångspunkt får arbetsgivaren aldrig, inte ens med arbetstagarens specifika samtycke, bekanta sig med innehållet i arbetstagarens e-postkorrespondens.

Under vissa förutsättningar kan arbetsgivaren vara berättigad att ta del av identifieringsuppgifter i arbetstagarens e-postmeddelanden, såsom rubrik och uppgifter om meddelandets mottagare. Möjligheten är dock strikt begränsad till särskilda förutbestämda ändamål och förutsätter en förhandsanmälan till dataombudsmannen. Arbetsgivaren bör primärt med stöd av meddelandets identifieringsuppgifter utreda meddelandets privata eller arbetsmässiga karaktär. Ett meddelande som tydligt är av privat karaktär har arbetsgivaren ingen rätt att befatta sig med.

Under särskilda förutsättningar kan arbetstagaren inför frånvarosituationer från arbetsplatsen berättiga vissa namngivna personer att bekanta sig med hans eller hennes e-post och att ta del av meddelandenas innehåll. Arbetsgivaren

måste även göra det möjligt för arbetstagaren att använda sig av en automatisk svarsfunktion för att anmäla sin frånvaro samt möjliggöra att arbetstagaren vid behov styra inkomna meddelanden till en annan utsedd person.

Inloggningsdata och passerkontroll

Arbetsgivaren får i regel behandla inloggningsdata för att utreda missbruk av inloggningssystem, t.ex. genom att kontrollera vem som har loggat in i ett system med begränsade användarrättigheter. I regel är arbetsgivaren även berättigad att utreda arbetstagarnas passerkontrollsuppgifter, om inte annat stadgats om passerkontrollsystemets användningsändamål.

Åtgärder och påföljder

Om arbetsgivaren misstänker att en arbetstagare bryter mot lag eller arbetsgivarens anvisningar är det första steget normalt en utredande diskussion mellan parterna. Vid behov kan diskussionen följas upp med en anmärkning, eventuellt även med en skriftlig varning med syftet att ge arbetstagaren en möjlighet att åtgärda sitt beteende.

Arbetsgivaren kan också talas vid med andra arbetstagare eller tredje parter (ex. avtalsparter till arbetsgivaren) eller

granska bl.a. interna rapporter, kreditkortsräkningar och korrespondens som lagrats i företagets kollektiva databas för att få fram uppgifter. Ifall detta kan tolkas som insamling av information om den enskilda arbetstagaren, måste denne dock underrättas om förfarandet.

Om arbetstagaren trots en utfärdad varning underlåter att åtgärda sitt beteende, kan arbetsgivaren vara berättigad att säga upp anställningsavtalet. Hävning av anställningsavtal kommer på fråga endast i ytterst sällsynta, allvarliga fall. ■

Tilläggsinformation

Jessica Brander | Juridiska tjänster
t. 020 760 3308
jessica.brander@kpmg.fi

A981

KPMG ACCESS Your express lane
to smarter business.

Siellä
missä
sinäkin.

Tarjoamalla yksilöllistä asiakaspalvelua ja kokonaisvaltaista kumppanuutta ajasta ja paikasta riippumatta, autamme sinua ja yritystäsi menestymään. KPMG Access on uusi sähköinen työkalumme, jonka avulla saat neuvontaa vero-, laki- ja taloushallinnon kysymyksissä nopeasti ja joustavasti.

kpmg.fi

